

บันทึก

เรื่อง หน้าที่ของคณะกรรมการกฤษฎีกา

ด้วยสำนักงาน ก.ต.ภ. รายงานว่า ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๔๗๖ คณะกรรมการกฤษฎีกาย่อมมีหน้าที่ที่จะรับปรึกษา ให้ความเห็นในทางกฎหมายแก่ทบวงการเมืองของรัฐบาล แต่เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒ และ พ.ศ. ๒๔๘๔ ได้มีหนังสือเลขธิการคณะรัฐมนตรีว่า มีมติคณะรัฐมนตรีวางระเบียบปฏิบัติไว้ว่า “ถ้ากระทรวงทบวงกรมใดมีความสงสัยในปัญหากฎหมายฉบับใดแล้ว ให้ติดต่อหารือกับเจ้ากระทรวงผู้รักษากฎหมายนั้น ๆ โดยตรงก่อน หากมีความเห็นขัดแย้งไม่เป็นที่ตกลงกันได้แล้ว จึงให้ส่งปัญหานั้น ๆ มาเพื่อขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตีความ โดยส่งผ่านสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี” สำนักงาน ก.ต.ภ. เห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ไม่เหมาะสม สำหรับกระทรวงทบวงกรมที่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติของกระทรวงทบวงกรมอื่น เช่น การปฏิบัติหน้าที่ของ ก.ต.ภ. ตามพระราชบัญญัติตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวแก่ภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งในการตรวจสอบการจัดเก็บภาษีอากร (รวมทั้งรายได้บางประการ) จำเป็นที่จะต้องหยิบยกเอากฎหมายที่ใช้อยู่และระเบียบแบบแผนหรือการปฏิบัติที่กระทรวงทบวงกรมนั้นได้วางไว้หรือได้ปฏิบัติไปแล้วมาตรวจสอบหรือพิจารณา การที่จะให้ ก.ต.ภ. ไปหาหรือเจ้ากระทรวงผู้รักษากฎหมาย ซึ่งความจริงก็คือกรมเจ้าหน้าที่ผู้เป็นเจ้าของระเบียบแบบแผนนั้นเองก็ดูอะไรอยู่และไหนเลยจะเห็นด้วยหรือรับว่าระเบียบแบบแผนที่ตนวางไว้หรือการปฏิบัติของตนเองเป็นการมิชอบด้วยกฎหมาย กลับจะเป็นช่องทางให้การดำเนินงานชักช้า หรือทำให้เจ้าหน้าที่ต่อเจ้าหน้าที่เกิดกินแหนงแคลงใจไปในทางไม่ตรงตามได้ ทั้งนี้ หากได้มีการปรึกษารื้อกับคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งถือว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิโดยเฉพาะ และเสมือนเป็นคนกลางเสียให้รอบคอบก่อนแล้วก็เป็นทางหนึ่งที่ป้องกันมิให้เหตุเช่นนี้เกิดขึ้น แต่ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีมีมติวางไว้ ก.ต.ภ. ก็ไม่อาจปรึกษาหรือขอความเห็นกับคณะกรรมการกฤษฎีกาได้โดยตรง ซึ่งตามบทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๔๗๖ สำนักงาน ก.ต.ภ. ซึ่งมีฐานะเป็นทบวงการเมืองของรัฐบาลก็ย่อมจะกระทำได้ จึงน่าจะได้แก้ไขปรับปรุงระเบียบที่คณะรัฐมนตรีเคยวางไว้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ตรวจดูเรื่องเดิมแล้วปรากฏว่า การขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในทางกฎหมายนี้ได้มีระเบียบวางไว้หลายคราวด้วยกัน สรุปแล้ว มีดังนี้

๑. ให้กรมเจ้าของปัญหาหารือไปยังกรมเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายเสียก่อน เมื่อมีปัญหาโต้เถียงกันขึ้น จึงส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาโดยต้องส่งผ่านทาง กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เว้นแต่กรณีพิเศษซึ่งต้องการความเห็นโดยมิชักช้า จะส่งตรงไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกาก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้ กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบไว้ด้วยตามทางการ(มติ

คณะรัฐมนตรี ๒ ธันวาคม ๒๕๖๘)

๒. ให้กรมเจ้าของปัญหาหรือเจ้ากระทรวงผู้บังคับบัญชาก่อน เว้นแต่กรมอิสระ โดยให้เจ้ากระทรวงเป็นผู้ขอ (มติคณะรัฐมนตรี ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑)

๓. ในการประชุมปรึกษาของคณะกรรมการกฤษฎีกาให้เชิญผู้แทนกระทรวง ทบวงกรมที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมด้วย เมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นประการใด และได้จัดทำบันทึกความเห็นเสนอมาแล้ว ให้ส่งให้กระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้องทราบ และโดยปกติ ให้ถือความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องนั้นเป็นเด็ดขาด (มติคณะรัฐมนตรี ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒)

สำหรับระเบียบปฏิบัติข้อ ๑ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นผู้เสนอโดยมีเหตุผลว่า กฎหมายใดซึ่งมีกรมเจ้าหน้าที่เป็นผู้รักษาการอยู่ คณะกรรมการกฤษฎีกาจะเข้าเกี่ยวข้องกับ การตีความในกฎหมายนั้นไม่ได้ เว้นแต่จะมีปัญหาโต้เถียงกันขึ้นระหว่างกรมเจ้าหน้าที่ผู้รักษาการ ตามกฎหมายนั้นกับกรมอื่น คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงจะรับพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาที่ โต้เถียงนั้นได้ และปัญหานี้จะต้องส่งมายังคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยผ่านทางคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ระเบียบที่คณะรัฐมนตรีได้ วางไว้เดิมนั้นดีแล้ว ยังไม่สมควรแก้ไขตามที่สำนักงาน ก.ต.ภ. เสนอ ที่ต้องให้หาหรือกระทรวง ผู้รักษากฎหมายนั้นเสียก่อนก็เพราะบางเรื่องอาจตกลงกันได้ ไม่จำเป็นต้องขอให้คณะกรรมการ กฤษฎีกาวินิจฉัย ควรขอให้วินิจฉัยเฉพาะเรื่องที่เป็นปัญหาลงกันไม่ได้เท่านั้น

ได้นำเสนอท่านรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนท่าน นายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา